

Správa o činnosti Slovenskej epidemiologickej a vakcinologickej spoločnosti (SEVS) SLS vo volebnom období rokov 2012 - 2015

História SEA a SEVS

SEVS vznikla transformáciou Slovenskej epidemiologickej asociácie (občianskeho združenia) na Slovenskú epidemiologickú a vakcinologickú spoločnosť, ako organizačnú zložku Slovenskej lekárskej spoločnosti. I. ustanovujúci zjazd SEA sa konal 7.12.1999 v Banskej Bystrici, II. zjazd SEA bol 4.9.2002 v Bystrej, III. Zjazd SEA - 8.11.2006 na Donovaloch. Mimoriadny snem SEA 29.09.2008 v Žiline schválil zánik SEA a jej transformáciu na Slovenskú epidemiologickú a vakcinologickú spoločnosť SLS. V roku 2009 sa SEVS stáva organizačnou zložkou SLS. V roku 2011 sa konalo I. Zhromaždenie členov SEVS na Táloch, 14. 11. 2011.

Vo volebnom období 2012-2015 pracoval Výbor SEVS v tomto zložení:

Predseda: doc. MUDr. Zuzana Krištúfková, PhD., MPH

Podpredseda: doc. MUDr. Mária Avdičová, PhD.

Vedecký sekretár: prof. MUDr. Henrieta Hudečková, PhD., MPH

Hospodár: MUDr. Sylvia Kontrošová, MPH

Členovia: MUDr. Erika Böhmová
doc. MUDr. Igor Kohl, CSc.
MUDr. Miriam Ondicová
MUDr. Eva Striežová
doc. MUDr. Mária Štefkovičová, PhD., MPH

Revízna komisia: MUDr. Viera Morihládkova

MUDr. Adriana Strečková

MUDr. Július Zbyňovský, MPH

V tomto období sa konalo 13 zasadaní výboru SEVS. Výbor bol vždy uznášaniaschopný.

Členská základňa

V roku 1999 - vznik SEA 34 členov.

V roku 2002 - II. Zjazd SEA 145 členov.

V roku 2006 - III. Zjazd SEA 166 členov.

V roku 2011 - I. Zhromaždenie členov SEVS 110 členov.

V roku 2016 - II. Zhromaždenie členov SEVS 130 členov.

Zloženie členskej základne:

Podľa akademických hodností:

prof.	9
doc.	11
DrSc.	2
CSc.	17
PhD.	25
MPH	20
MBA	1

Podľa zamerania:

MUDr.	99
RNDr.	8
PhDr.	5
Mgr.	13
MVDr.	3
PharmDr.	1
Ing.	1

Ocenenia SEA a SEVS

SEVS oceňuje svojich členov a významné osobnosti, ktoré prispeli k rozvoju spoločnosti zlatou, striebornou a bronzovou medailou prof. Červenku a poctami SLS. Do konania II. Zhromaždenia členov SEVS udelila 12 zlatých, 18 strieborných a 26 bronzových medailí.

V volebnom období 2012-2015 udelil výbor SEVS nasledovné ocenenia:

Zlatá medaila prof. Červenku:

2012	doc. MUDr. Igor Kohl, CSc.
2013	MUDr. Jarmila Lančová prof. Ing. Ivan Čižnár, DrSc.
2014	prof. MUDr. Roman Prymula, CSc., PhD.
2015	prof. MUDr. Henrieta Hudečková, PhD., MPH

Strieborná medaila prof. Červenku:

2012	doc. MUDr. Mária Štefkovičová, PhD., MPH
2013	MUDr. Viera Dobiášová, PhD., MPH MUDr. Dušan Béreš, CSc. MUDr. Peter Truska, CSc.
2014	MUDr. Pavol Lokša doc. MUDr. Vladimír Oleár, CSc. MUDr. Danica Maslenová

	MUDr. Anna Sovšáková
2015	MUDr. Viera Morihládková
Bronzová medaila prof. Červenku:	
2012	MUDr. Miriam Ondicová
	MUDr. Jarmila Pertináčová
	MUDr. Juraj Hanzen
2014	MUDr. Zuzana Košťálová
2015	MUDr. Jana Seligová, PhD.

Odborné podujatia

V rokoch 2012 -2015 usporiadala SEVS 38 odborných podujatí.

Rok 2012

1. III. Slovenský vakcinologický kongres, *Štrbské Pleso, 12. - 14. 1.*
2. IX. Odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, *Bratislava 27. 3.*
3. XI. Červenkové dni preventívnej medicíny, *Banská Bystrica, 9. – 11. 5.*
4. Medifórum - Škola očkovania, *Košice 18.-19. 5., B. Bystrica 25.-26.5., Piešťany 1-2. 6.*
5. II. Škola vakcinológie, *Ráztočno, 7. – 8. 6.*
6. XVIII. Vakcinačný deň Slovenskej republiky, *Žilina, 29. 9.*
7. IV. Odborná konferencia Surveillance chronických chorôb, *Staré hory, 28. – 29. 11 2012*

Rok 2013

1. IV. Slovenský vakcinologický kongres, *Štrbské Pleso, 17. - 19.1.*
2. VIII. Martinské dni verejného zdravotníctva, *Martin, 6. – 7. 3.*
3. X. Odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, *Bratislava 19. 3.*
4. V. Odborná konferencia Surveillance chronických chorôb, *Trenčín, 10. 4.*
5. XII. Červenkové dni preventívnej medicíny, *Tále, 22. – 24. 4.*
6. III. Škola vakcinológie, *Ráztočno, 10.-11.6*
7. Dni praktickej obezitológie 2013, *Bardejov, 20. – 22. 9.*
8. IV. medzinárodný kongres Zoonózy – spoločná ochrana zdravia ľudí a zdravia zvierat, *Bratislava 16 – 18. 10.*
9. XIX. Vakcinačný deň Slovenskej republiky, *Žilina, 28.9*
10. XV. Vedecká konferencia Surveillance nemocničných nákaz, *Tále, 5. – 6. 11.*

Rok 2014

1. V. Slovenský vakcinologický kongres, *Štrbské Pleso*, 17. - 19.1.
2. XI. Odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, *Bratislava* 18. 3. 2014
3. VI. Odborná konferencia Surveillance chronických chorôb, *Staré Hory*, 8. – 9.9.
4. XIII. Červenkové dni preventívnej medicíny, *Tále*, 23. – 25. 4.
5. IV. Škola vakcinológie, *Ráztočno*, 4.-5.6.
6. Mediforum Škola očkovania, *Sielnica* 28. - 29. 3., *Piešťany* 4.-5. 4. , *Vysoké Tatry* 11.-12.4.
7. Odborné semináre Dezinfekcia v praxi, *Bratislava, B. Bystrica, Košice*, marec – september
8. Dni praktickej obezitológie 2014, *Bardejov*, 3. - 5.10.
9. XVII. Východoslovenský vakcinačný deň Louisa Pasteura, *Košice*, 11.6.
10. XX. Vakcinačný deň Slovenskej republiky, *Žilina*, 27.9.
11. XVI. vedecká konferencia Surveillance nemocničných nákaz, *Tále*, 11. – 12. 11.

Rok 2015

1. VI. Slovenský vakcinologický kongres, *Štrbské Pleso*, 15. - 17.1.
2. XII. Odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR, *Bratislava*, 19. 3.
3. VII. Odborná konferencia Surveillance chronických chorôb, *Staré Hory*, 8. – 9.9.
4. XX. Červenkové dni preventívnej medicíny, *Tále*, 27. – 29. 4.
5. V. Škola vakcinológie, *Bratislava*, 9.6.
6. Mediforum Škola očkovania, *Žilina* 10. - 11. 4., *Sielnica* 15.-16.5., *Bratislava* 22.-23.5.
7. odborný seminár Prevencia vybraných nákaz, *Banská Bystrica* 1. 4.
8. XVIII. Východoslovenský vakcinačný deň Louisa Pasteura, *Košice*, 10.6.
9. XXI. Vakcinačný deň Slovenskej republiky, *Žilina*, 26.9.
10. XVII. vedecká konferencia Surveillance nemocničných nákaz, *Tále*, 9. – 10. 11.

Projekt HODNOTA OČKOVANIA

Okrem odborných podujatí v danom volebnom období SEVS vytvárala, zabezpečovala a koordinovala projekt Hodnota očkovania, ktorého víziou je obnovenie dôvery odbornej aj laickej verejnosti v očkovanie, pod heslom „Očkovanie zdravie neohrozuje, ale chráni!“

Cieľom projektu je chrániť zdravie detí znížením, resp. stabilizovaním počtu neočkovaných detí v rámci povinného očkovania z dôvodu odmietnutia a zvýšením počtu osôb očkovaných odporúčaným očkovaním.

Prvé zasadanie koordinačného výboru projektu sa konalo 15.-17.8.2011 v Sielnici.

Koordinačný výbor:

- prof. MUDr. Henrieta Hudečková, PhD., MPH
- doc. MUDr. Zuzana Krištúfková, PhD.
- doc. MUDr. Mária Štefkovičová, PhD., MPH
- MUDr. Mária Avdičová, PhD.
- RNDr. MUDr. Ján Mikas
- doc. MUDr. Vladimír Oleár, CSc.
- MUDr. Miriam Ondicová
- MUDr. Janka Stašková
- MUDr. Eva Striežová
- PhDr. Martin Kasarda
- Mgr. Alexandra Gajdošíková

Výbor na svojom prvom zasadaní stanovil aktivity na dosiahnutie cieľov:

1. Monitorovanie
2. Vzdelávanie
3. Sprostredkovanie informácií
4. Kampaň
5. Legislatíva

Ad 1. Monitorovanie

Od roku 2011 sa začalo s monitorovaním počtu rodičov odmietajúcich očkovanie v rámci kontroly očkovania každý rok, na okresnej a celoslovenskej úrovni a dotazníkovými prieskumami. Boli vykonané 3 celoslovenské prieskumy názorov žien na očkovanie.

Ad 2. Vzdelávanie

V rámci **vzdelávania epidemiológov** sa konali nasledovné akcie:

- Škola vakcinológie I. – V., 2011 – 2015, (koordinátor: Krištúfková, Böhmová)
- Tréning komunikácie s rodičmi - 3 skupiny po 2 tréningy, 2012-2013, (Böhmová)
- Mediálny tréning – 2014 v rámci Školy vakcinológie IV., (Krištúfková)
- Slovenský vakcinologický kongres I. – VII.,

Vzdelávanie praktických lekárov bolo zabezpečené na podujatiach:

- Slovenský vakcinologický kongres I.– VII., 350-400 účastníkov

- Medifórum – Škola očkovania
- Vakcinačný deň SR a Východoslovenský vakcinačný deň- každoročne

Významnou akciou bolo **vzdelávanie sestier** (*Štefkovičová, Mrvová*), ktoré sa konalo v spolupráci s komorou sestier vo všetkých okresoch SR. Vzdelávanie vykonávali pracovníci RÚVZ v SR podľa pripravených prezentácií a krátkych filmov v troch na seba nadväzujúcich cykloch (v rokoch 2012, 2013, 2014). Semináre boli sestrami vysoko pozitívne hodnotené. (príklad: *Konečne seminár, ktorý mi dal niečo, či už do osobného alebo pracovného života. Ďakujem!*). V rokoch 2013 a 2014 sme v priebehu seminárov vykonali prieskum názorov sestier na očkovanie dotazníkovou metódou. Zistili sme, že medzi sestrami sú 3% odmietačiek očkovania. V prieskume vykonanom v roku 2014 sa na základe zvýšenia proporcie správnych kontrolných otázok potvrdil efekt vzdelávania.

Účasť na seminároch:

<u>Rok</u>	<u>P. sestier</u>	<u>Dotazníky názorov na očkovanie</u>
2012	5 090	
2013	3 261	1 738 (52,2%)
<u>2014</u>	<u>2 165</u>	<u>1 368 (63,2%)</u>
Spolu	10 516.	

Od školského roku 2014/15 sa začala aktivita **Vzdelávanie študentov stredných zdravotníckych škôl** (*Kollárová, Ondicová, Stašková, Pompová, Matušková*)

Vypracované a distribuované boli prednášky, náučné filmy, kontrolné testy. Školenie prebiehalo počas klinických cvičení, resp. odbornej klinickej praxe. V **školskom roku 2014/2015** sa do neho zapojilo 18 RÚVZ z 23, ktoré majú SZŠ. Vyškolených bolo 906 študentov na 14 SZŠ. Projekt podporil aj minister zdravotníctva SR.

Ad 3. Sprostredkovanie informácií

V rámci tejto aktivity bola v EPISe vytvorená **databáza prezentácií**, ktorú môžu využívať všetci registrovaní užívatelia pri prednášaní a rozširovaní vedeckých informácií o očkovaní. (*Avdičová, Námešná*). Na Regionálnych úradoch verejného zdravotníctva boli vytvorené **poradne očkovania** (*Avdičová, Striežová*). Kolektív epidemiológov vypracoval pre potreby poradní **Odpovede na najčastejšie otázky rodičov odmietajúcich očkovanie** (*Ondicová, Kollárová, Pertináčová*).

Ad 4. Kampaň

V rámci tejto aktivity sme sa snažili šíriť pravdivé, vedecky podložené informácie o očkovaní medzi laickou verejnosťou. V roku 2012 sme pripravili **Spoločné vyhlásenie výborov 4**

odborných spoločností SLS (SEVS, SPS, SSAKI, SSI) k medializovanej kauze Maroška, ktorý zomrel 3 dni po očkovaní, ktorá vyvracala príčinnú súvislosť medzi očkovaním a úmrtím dieťaťa. V roku 2013 sme pripravili Odpovede na otázky **Slovenského národného strediska pre ľudské práva**, ktoré žiadalo odpovede na otázky odmietačov smerujúce k porušovaniu ľudských práv dieťaťa pri vyžadovaní povinného očkovania. Argumentovali sme najmä právom dieťaťa na ochranu zdravia. Povinné očkovanie je na Slovensku v súlade s článkom 3 a 24 Dohovoru o právach dieťaťa. Tento dokument prijalo Valné zhromaždenie Spojených národov 20. novembra 1989 a Slovensko ho podpísalo, čím sa zaviazalo ho plniť. V rokoch 2014 a 2015 sme odpovedali záujemcom, návštevníkom nákupného centra Eurovea v Bratislave na otázky týkajúce sa očkovania v rámci akcie klubu medikov SZU „**5 minút pre zdravie**“. Vytvorili a s podporou MZ SR sme zabezpečili tlač **plagátov a skladačiek** Očkovanie včera a dnes – lepšia ochrana a nižšia záťaž, Ako fungujú a čo obsahujú vakcíny, Rozhodujete sa o očkovaní? Spoľahnite sa na fakty. Tieto materiály boli následne distribuované na RÚVZ v SR pre potreby poradní očkovania a pediatrov.

Spoločne so Slovenskou gynekologicko-pôrodnickou spoločnosťou SLS sme pripravili letáky **Odporúčanie pre očkovanie tehotných žien** a podieľali sme sa odbornými článkami na čísle 2015 13 (2) odborného časopisu Gynekológia pre prax, ktoré bolo venované tejto problematike.

Pripravili sme tri **tlačové konferencie**:

- **Diftéria** – choroba, na ktorú nesmieme zabúdať, *Bratislava, 16.1.2012*
- **Osýpky** – nepríjemný suvení z dovolenky, *Bratislava, 26. 6. 2012*
- **Zaočkovanosť** na Slovensku klesá, hrozia nám epidémie chorôb proti ktorým sa očkuje? *Bratislava, 7. 8. 2014*

Okrem toho sme pripravili početné proočkovacie články pre printové médiá ZdN, Dieťa, Nota Bene, The Slovak Spectator, Lekárnik, ako aj vystúpenia v TV a rozhlase. Za prelomovú považujeme účasť v relácii Pod lampou, 23.1.2014.

Ad 5. Legislatíva

Pre potreby RÚVZ v SR sme pripravili algoritmus správneho konania pri odmietnutí očkovania.

V rokoch 2013 -2014 prebiehalo **rozhodovanie Ústavného súdu SR o ústavnosti povinného očkovania** - *Krajský súd v Nitre sa domnieval, že ustanovenia a všeobecne záväzný predpis o povinnom očkovaní bol v rozpore s ústavou, preto sa obrátil podaním dňa 17. 6. 2013 na Ústavný súd SR*. SEVS dala podnet na vznik neformálneho združenia Fórum odborníkov na podporu očkovania v Slovenskej republike. Toto neformálne združenie 13 odborníkov

v oblasti očkovania v čase rozhodovania zaslalo Ústavnému súdu 18.6.2014 odborné a právne argumenty podporujúce zachovanie povinného očkovania na Slovensku. List mal 12 strán argumentov a 33 príloh. V prílohách boli aj podporné stanoviská:

- Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky – hlavného hygienika SR,
- Štátneho ústavu pre kontrolu liečiv,
- Slovenskej akadémie vied,
- Kancelárie Svetovej zdravotníckej organizácie na Slovensku,
- Subkomisie pre bioetiku Teologickej komisie Konferencie biskupov,
- Etickej komisie Ministerstva zdravotníctva SR,
- Etickej komisie Trenčianskeho samosprávneho kraja,
- Spoločné podporné stanovisko Slovenskej lekárskej spoločnosti a Slovenskej lekárskej komory
- 9 relevantných spoločností Slovenskej lekárskej spoločnosti.

Signatármi listu a členmi Fóra boli:

prof. MUDr. Peter Bánovčín, CSc.

prof. MUDr. Svetozár Dluholucký, CSc.

prof. MUDr. Jozef Glasa, CSc.

prof. MUDr. Henrieta Hudečková, PhD., MPH

prof. MUDr. Pavol Jarčuška, PhD.

doc. MUDr. Miloš Jeseňák, PhD. et PhD., MBA

doc. MUDr. Zuzana Krištúfková, PhD., MPH

RNDr. MUDr. Ján Mikas, PhD.

MUDr. Monika Palušková, PhD., MBA

prof. MUDr. Peter Pružinec CSc.

prof. MUDr. Tibor Šagát, CSc.

MUDr. Katarína Šimovičová

MUDr. Ingrid Urbančíková, PhD., MPH

List sme na vedomie zaslali prezidentovi SR, predsedovi parlamentného výboru pre zdravotníctvo, ministrovi zdravotníctva SR a hlavnému hygienikovi SR.

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. decembra 2014 rozhodol, že **návrhu Krajského súdu v Nitre nevyhovuje.**

V roku 2015 sme sa stali organizátorom a odborným garantom **projektu Chránime našich pacientov.** Záštitu nad projektom prevzalo MZ SR a kancelária SZO na Slovensku. Do

projektu sa môže prihlásiť každé zdravotnícke zariadenie – ambulancia, oddelenie, nemocnica, v ktorom je zaočkovaných proti chrípke aspoň 50% zamestnancov.

Zariadenie prihlásené do projektu dostane Certifikát, potvrdzujúci, že zamestnanci chránia nielen svoje zdravie, ale aj zdravie svojich pacientov. Propagácia projektu sme zabezpečili 2 tlačovými konferenciami v Bratislave a Košiciach, brožúrami, ktoré boli rozposlané praktickým lekárom, Facebookovou a webovou stránkou www.chranimenasichpacientov.sk. V chrípkovej sezóne 2015/16 sa do projektu zapojilo 42 zdravotníckych zariadení, viac ambulantných, ako nemocničných. Projekt bude pokračovať.

V roku 2015 pripravila a na svojej webovej stránke zverejnila SEVS **stanovisko** k prípadu vyšetrovania príčin vzniku ochorenia na **botulizmus** v auguste 2015 v Banskej Bystrici so záverom: „Na základe uvedených zistení konštatujeme, že odborní pracovníci RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici postupovali správne, v súlade s platnou legislatívou, ktorá chráni zdravie verejnosti, kompetentne a vysoko odborne.“

V rokoch 2012 -2015 nás opustili:

MUDr. Adela Palanová, CSc. - *B. Bystrica*

MUDr. Jozef Peči – *Nové Zámky*

MUDr. Anna Bezecná - *Poprad*

MUDr. Vladimír Plesník - *Ostrava*

Češť ich pamiatke!

Záver: SEVS plní stanovený cieľ, spolupracuje s inými odbornými spoločnosťami a je nimi akceptovaná, spolupracuje s mnohými inštitúciami – (*ÚVZ SR, MZ SR, ÚDZS, ŠVaPS, SAV, kancelária SZO, MPaRV, univerzity, ďalšie spoločnosti SLS*), má členskú základňu s optimálnou odbornou skladbou, organizuje odborné podujatia, o ktoré je záujem, komunikuje s členmi elektronicky, podporuje rozvoj epidemiológie ako vedného odboru má potenciál ďalšieho rozvoja.

Na II. Zhromaždení členov SEVS, Tále, 26.4.2016 predniesla

doc. MUDr. Zuzana Krištúfková, PhD. MPH

Predseda SEVS